

5. ΑΘΗΝΑ: ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η καταγραφή των νόμων από το Δράκοντα ικανοποίησε ένα μέρος των πολιτών. Όμως, η αναταραχή συνεχιζόταν, μιας και οι φτωχοί άνθρωποι που δεν μπορούσαν να ξεπληρώσουν τα χρέη τους γίνονταν δούλοι.

Η νομοθεσία του Σόλωνα

Το 594 π.Χ., οι Αθηναίοι επέλεξαν τον **Σόλωνα**, ποιητή και έναν από τους επτά σοφούς, να δώσει λύση στα δύσκολα προβλήματα της πόλης. Ο Σόλωνας θέσπισε νέους νόμους. Ειδικότερα:

- Ο Σόλωνας διέγραψε τα χρέη, απελευθέρωσε αυτούς που είχαν γίνει δούλοι λόγω χρεών και απαγόρευσε στο εξής να δανείζεται κάποιος με εγγύηση την προσωπική του ελευθερία. Αυτή είναι η περίφημη διάταξη της νομοθεσίας του Σόλωνα, γνωστή ως **σεισάχθεια**.
- Χώρισε τους πολίτες σε τέσσερις τάξεις ανάλογα με το εισόδημα τους.
- Αύξησε τη δύναμη της **Εκκλησίας του Δήμου**, στην οποία έπαιρναν μέρος όσοι είχαν συμπληρώσει το εικοστό έτος της ηλικίας τους.
Εκκλησία του Δήμου → <http://www.fhw.gr/chronos/05/gr/politics/322synedries.html>
- Δημιούργησε τη **Βουλή των Τετρακοσίων**, στην οποία προετοιμάζαν τα θέματα που θα συζητούσαν στην Εκκλησία του Δήμου.
- Ψήφισε νόμο με τον οποίο στερούσε τα πολιτικά δικαιώματα από όσους δεν ασχολούνταν με τα κοινωνικά και πολιτικά θέματα. Έτσι ο Σόλων προσπαθούσε να πετύχει την ενεργό συμμετοχή όλων των πολιτών στα κοινά.

Τα μέτρα του Σόλωνα ανακούφισαν τη λαϊκή τάξη, αλλά δε λύθηκαν όλα τα προβλήματα. Επειδή η γη εξακολουθούσε να είναι στα χέρια λίγων, οι φτωχοί Αθηναίοι πολίτες απαιτούσαν να γίνει αναδιανομή (ξαναμοίρασμα) της γης και στην Αθήνα επικρατούσε αναταραχή.

Πεισίστρατος

Τις ταραχές αυτές εκμεταλλεύτηκε ο **Πεισίστρατος**, ένας ευγενής ο οποίος με τη συμπαράσταση του λαού κατέλαβε την εξουσία και επέβαλε **τυραννικό πολίτευμα**. Ο Πεισίστρατος στέρησε από τους Αθηναίους ελευθερίες που με αγώνες είχαν κατακτήσει. Συνέδεσε, όμως, το όνομά του με σημαντικά εξωραϊστικά έργα (Εννεάκρουνος πηγή, νέα Αγορά, τελεστήριο της Ελευσίνας κ.ά.), καθώς και με την προσπάθεια για δημιουργία βιβλιοθήκης. Μετά τον θάνατό του, το 527 π.Χ., την εξουσία ανέλαβε ο γιος του Ιππίας, τον οποίο οι Αθηναίοι ανέτρεψαν το 510 π.Χ.

Κλεισθένης

Μετά την πτώση της τυραννίας πήραν την εξουσία οι δημοκρατικοί. Ο αρχηγός τους ήταν ο **Κλεισθένης**, ο οποίος με τις ενέργειές του θεμελίωσε το δημοκρατικό πολίτευμα. Συγκεκριμένα, ο Κλεισθένης:

- Χώρισε τους πολίτες σε **δέκα φυλές**. Τα μέλη των φυλών προέρχονταν από διαφορετικές περιοχές της Αττικής (έτσι έπαψαν η συγγένεια και η καταγωγή να

παίζουν ρόλο στην πολιτική ζωή της Αθήνας).

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9ACE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B8%CE%AD%CE%BD%CE%B7%CF%82>

- Αύξησε τα μέλη της βουλής κατά 100 και, έτσι, δημιουργήθηκε η **Βουλή των Πεντακοσίων**.
- Αύξησε τον αριθμό των στρατηγών σε δέκα (**δέκα στρατηγοί**). Αυτό το έκανε για να προστατεύσει τους πολίτες από τον κίνδυνο μεγάλης αύξησης της δύναμης του πολέμαρχου.
- Κυρίαρχο σώμα έγινε πλέον η **Εκκλησία του Δήμου**, στην οποία λαμβάνονταν οι πιο σοβαρές αποφάσεις.

ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ → <http://www.fhw.gr/chronos/05/gr/politics/323ostrakismos.html>

Ο Κλεισθένης θεωρείται ως ο θεμελιωτής του δημοκρατικού πολιτεύματος. Οι δημοκρατικοί θεσμοί αφύπνισαν το ενδιαφέρον του πολίτη για τα κοινά (δηλ. για τις υποθέσεις του κράτους τους, της πατρίδας τους). Το αποφασιστικό αυτό βήμα προς τη δημοκρατία που πραγματοποιήθηκε στην αρχαία Αθήνα έχει παγκόσμια ιστορική σημασία.

